

Матеріали

**VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

**23–24 Листопада 2022 року,
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

23–24 листопада 2022 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2022

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 23–24 листопада, 2022 р. Полтава, 2022. 149 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Локес-Крупка Т. П., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, професор кафедри; *Каршиєва Л. П.*, ст. викладач; *Бурда Т. Л.*, асистент, *Зарицький С. М.*, асистент.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 22 листопада 2022 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Антіпов А. А., Гончаренко В. П., Папченко І. В., Джміль В. І., Медведєва Н. Г. ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА КАПЛІЯРІОЗУ	104
Гончар Д. П., Палюх Т. А. ГЕМОРАГІЧНА ХВОРОБА КРОЛИКІВ	106
Гришко В. А., Балацький Ю. О., Малина В. В., Андрійчук А. В. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ОБРОБКИ ОДНОРІЧОК КОРОПА ПРЕПАРАТОМ «ГЕОЦИД»	108
Долгін О. С., Євстаф'єва В. О. ДІАГНОСТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ КОПРООВОСКОПІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТРИХУРОЗУ СОБАК	111
Журенко В. В. ДОСЛІДЖЕННЯ БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КРОВІ У ТВАРИН ХВОРИХ НА КРИПТОСПОРИДІОЗ	113
Журенко В. В., Криворучко Д. І. СТАН ІМУННОЇ СИСТЕМИ ЗА КРИПТОСПОРИДІОЗУ ТЕЛЯТ	115
Зоценко В. М., Островський Д. М. ЯВА ЗАМІНИ КОРМОВИХ АНТИБІОТИКІВ	116
Коваленко С. О., Мельничук В. В. ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПРОПОНОВАНОГО СПОСОБУ ВИГОТОВЛЕННЯ МІКРОПРЕПАРАТІВ З КЛІЩІВ РОДУ <i>CHORIOPTES</i>	119
Конє М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНОГО РИНОТРАХЕЇТУ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА	121
Корейба Л. В. МУМІФІКАЦІЯ ПЛОДІВ У КРОЛИЦЬ	123
Котелевич В. А., Гончаренко В. В. ДИНАМІКА НАКОПИЧЕННЯ РАДІОНУКЛІДІВ В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ У ПОСЧОРНОБИЛЬСЬКИЙ ПЕРІОД	125
Котелевич В. А., Пінський О. В. ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНА ОЦІНКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЗА ПОКАЗНИКАМИ ЯКОСТІ І БЕЗПЕЧНОСТІ	127

УДК 636.7.09:616.995.132.8:619

Антіпов А. А., Гончаренко В. П., Папченко І. В., Джміль В. І., кандидати ветеринарних наук, доценти

Медведєва Н. Г., здобувачка вищої освіти ОС «Магістр»

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

e-mail: antipov_anatolii@ukr.net

ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА КАПІЛЯРІОЗУ

Вступ. Гельмінтози собак, у тому числі і нематодози набули широке поширення і займають значне місце серед інших паразитарних захворювань, створюючи напружену епізоотичну та епідеміологічну ситуацію не тільки у великих містах, а і селах (Сайченко, 2021; Сорока та ін., 2010).

В останні роки в силу різних об'єктивних і суб'єктивних причин м'ясоїдним тваринам відводиться другорядне значення, у порівнянні із сільськогосподарськими, так як не проводиться достатня кількість наукових досліджень, направлених на вивчення інвазійної патології цих тварин і як наслідок, не розроблялися ефективні способи діагностики, лікування і профілактики захворювань у собак (Антіпов, 2020).

Сьогодні спостерігається зростання чисельності собак, головним чином за рахунок тварин, що належать приватним власникам. Збільшення кількості собак не тільки домашніх, але і безпритульних, призвело до поширення інвазійних хвороб, у тому числі і гельмінтозів (Березовський, 2022; Антіпов, 2020).

При вивченні гельмінтофауни м'ясоїдних тварин в умовах одноосібних господарств Сумської області Морозов Б.С. (2022) повідомляє, що у 4,5 % собак реєстрували капіляріоз. Яйця гельмінта *Capillaria plicata* виявляли саме у тих тварин, яких господарі використовували для полювання, що на його думку пояснюється більш вірогідним контактом з проміжним хазяїном, що підвищує можливість зараження. Інтенсивність капіляріозної інвазії досягала значення 6,9 екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину (Березовський, 2022).

Мета дослідження – вивчити поширення та антигельмінтну лікувальну ефективність двох вітчизняних антигельмінтних препаратів, а саме: бровадазолу 20 % та фармадазол-плюс за капіляріозу собак в умовах обслуговування ветеринарної клініки „Злата” м. Київ.

Матеріали і методи дослідження. Поширення капіляріозу серед популяції домашніх собак у зоні обслуговування ветеринарної клініки „Злата” м. Києва вивчали шляхом аналізу статистичних даних звітної документації за 2019–2022 роки, а також результатів власних досліджень. При проведенні аналізу були враховані показники кількості досліджених тварин, інвазованих тварин паразитарними захворюваннями та тварин хворих на капіляріоз.

Діагноз на капіляріоз ставили зажиттєво з урахуванням епізоотологічних даних, клінічної картини та лабораторного дослідження сечі. З цією метою ми брали

50 мл сечі, розводили її водою у співвідношенні 1:1, відстоювали в конічній склянці протягом 15 хв. Потім верхній шар обережно зливали, а осад досліджували під мікроскопом.

Проводили визначення показників екстенсивності інвазії (EI, %).

Для лікування хворих собак на капіляріоз ми застосовували два препарати з діючою речовиною фенбендазол, а саме бровадазол 20 % (рис. 1) та фармадазол-плюс (рис. 2). Дослідження сечі проводили на 5, 10 та 15 дні після останнього застосування препарату.

Бровадазол 20 % представляє собою порошок білого кольору, без запаху і містить діючу речовину (ДР) фенбендазол, який належить до групи бензімідазолів і має високу антигельмінтну активність і широкий спектр дії, знищує личинки зрілих нематод, деякі види цестод і трематод та їхні яйця. Він порушує енергетичний обмін, руйнує мікроканальці травних клітин гельмінтів і викликає у них нейротоксичний ефект, та згубно діє на личинки

Рис. 1. Зовнішній вигляд упаковки бровадазол 20 %

різних стадій та порушує цілісність оболонок яєць гельмінтів, після чого вони не здатні розвиватися. Препарат змішували з кормом у дозі 2 грами на 10 кг маси тіла 3 рази з інтервалом 12 годин і задавали індивідуально на початку ранкової годівлі.

Рис. 2. Зовнішній вигляд упаковки фармадазол-плюс

Фармадазол-плюс представляє собою порошок сірувато-білого кольору без запаху. 1 г препарату містить діючі речовини: фенбендазол – 30 мг; піперазину цитрат – 225 мг та допоміжні речовини: кальцію карбонат, лактоза.

Фармадазол-плюс перед застосуванням змішували з кормом і давали у дозі 8 г на 10 кг маси тіла три доби підряд на початку ранкової годівлі індивідуально.

Результати дослідження. При вивченні епізоотологічних даних щодо капіляріозу собак ми встановили, що захворювання зустрічається переважно у собак, які дуже часто контактують з природою. Ми пояснюємо це дуже високою стійкістю яєць капілярій у зовнішньому середовищі, – до декількох місяців, а також дуже високою інвазійною стійкістю личинок в тілі дощових черв'яків, – до 3 років.

За нашими даними клінічно капіляріоз протікав частіше в легкій формі, а при сильній інтенсивності інвазії проявлявся нерідко гострим і хронічним циститом.

Відмічалася поллакиурія і нерідко супроводжувалася хворобливістю і сечовими коліками. При інтенсивній інвазії відмічається дифтероїдне запалення слизової оболонки сечового міхура. Нерідко спостерігалися вторинні бактеріальні інфекції.

При мікроскопічному дослідженні сечового осаду ми знаходили яйця капілярій. Яйця були яйцеподібної форми, подовжені, з двома прозорими і сплющеними полярними пробочками. Зовнішня оболонка була жовтуватого кольору і мала злегка зморшкуватий вигляд.

Із досліджених 516 тварин яйця капілярій було знайдено у 12. Екстенсивність інвазії становила 2,32 %. Екстенсефективність на 5 день становила 33,33 % від застосування Бровадазолу 20 % та 50,0 % від – Фармадазолу. Екстенсефективність на 10 день становила відповідно 66,67 та 83,33 %, а на 15 день – 83,33 та 100 % відповідно.

Висновки. 1. Капіляріоз собак у зоні обслуговування ветеринарної клініки „Злата” має місце. За даними звітної документації у період з 2019 по 2022 роки та даними власних досліджень екстенсивність капіляріозної інвазії складала 2,32 %.

2. Антигельмінтики Бровадазол 20 % у дозі 2 грами на 10 кг маси тіла 3 рази з інтервалом 12 годин, індивідуально та Фармадазол-плюс у дозі 8 г на 10 кг маси тіла три доби підряд, індивідуально показали високу на 15 день екстенсефективність. Вона склали відповідно 83,33 і 100,0 %.

УДК 636.578.3.92

Гончар Д. П., здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

Палюх Т. А., кандидат ветеринарних наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

e-mail: forfor461@gmail.com

ГЕМОРАГІЧНА ХВОРОБА КРОЛИКІВ

Вірусна геморагічна хвороба кролів (ВГХК) — важка інфекційна хвороба, при якій уражуються внутрішні органи тварин. Ще цю недугу називають некротичним гепатитом або геморагічною пневмонією, що пов'язано з серйозними ускладненнями в органах дихання і печінки. Захворювання відзначається гострим перебігом, високою ймовірністю зараження і в більшості випадків загибеллю поголів'я.

Перші випадки патології у кроликів були помічені в Китаї на початку ХХ століття. У 1984 році вірус потрапив в прикордонний з китайським кордоном радгосп «Далекосхідний», де загинуло моментально все поголів'я кролів. З 1986 року ВГХК перекочувала на всі ферми Європи. Особливо постраждали кролі в Італії, куди завезли китайську заражену кролятину. Тривалий час збудника захворювання не могли ідентифікувати, а страшну недугу називали «хвороба Х». Геморагічна хвороба поширилася по всьому світу. Постійно ведуться дослідження захворювання, розробляються заходи щодо запобігання епідемії. Відомо, що з усієї фауни хвороба вражає виключно кролів.

Збудник ВГХК – РНК-лаговірус (Lagovirus) роду сімейства Caliciviridae.